

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Румяна Петкова Маврова

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в областта на висшето образование: 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ..., Докторска програма: Методика на обучението по математика.

Автор: ЗАРА ГЕОРГИЕВА ДАНАИЛОВА-СТОЙНОВА,
докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Обучението по математика, информатика и информационни технологии“ при ПУ „Паисий Хилендарски“

**Тема: Формиране на мотивационна дейност на учениците
в обучението по математика**

Научни ръководители: проф. д-р Пенка Петрова Рангелова

доц. д-р Румяна Петкова Маврова

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № Р33-1437 от 06.04.2016 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ съм определена за член на научното жури за обявяване на процедура за защита на дисертационен труд на тема: „Формиране на мотивационна дейност на учениците в обучението по математика“ за придобиване на образователната и научна дейност „доктор“ в областта на висшето образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...; докторска програма: Методика на обучението по математика.

Докторска програма, самостоятелна подготовка

Автор на дисертационния труд е Зара Георгиева Данаилова-Стойнова – докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Обучението по математика, информатика и информационни технологии“ при ФМИ на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Като член на научното жури съм получила всички документи, приложени към молбата от Зара Георгиева Данаилова-Стойнова до Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Представеният комплект материали е в съответствие с чл. 36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

2. Кратки автобиографични данни за докторанта

Зара Георгиева Данаилова-Стойнова е родена на 08.11.1968 г. Завършила е специалност „Математика и информатика“ в ПУ „Паисий Хилендарски“. От 1993 до 1997 г. е била учител по математика в различни училища – Национална търговска гимназия, Пловдив; СОУ „П. Хилендарски“ и т.н. В момента е старши експерт по математика към РИО – Пловдив.

3. Актуалност на дисертационната тема и целесъобразност на поставените цели и задачи

Насочвайки се към разработване на тази тема Зара Данаилова аргументирано доказва в дисертационния труд актуалността ѝ и това, че такава конкретна разработка липсва у нас.

Правилно са определени цел, задачи и хипотеза.

Изследването има няколко годишна апробация в учебната практика на две училища в Пловдив – ОУ „Душо Хаджидеков“ и СОУ „Паисий Хилендарски“.

4. Обща характеристика на дисертационния труд

Темата, към която авторката се е насочила „Формиране на мотивационната дейност на учениците в обучението по математика“, отговаря на съвременните изисквания за научен труд, навременна е, дисертабилна и перспективна, тъй като броя на учениците не желаещи да учат се увеличава.

Дисертацията е разработена на 262 страници, включваща увод, три глави, заключение, 165 библиографски източника и 10 приложения от страница 185 до страница 262.

В увода е обоснована актуалността на темата, правилно са определени цел, обект, предмет, хипотеза и задачи на дисертационното изследване.

В глава първа „Теоретични основи на проблема“ е направен обзор на различни проучени източници.

За да бъде коректна авторката дефинира основните понятия, с които работи и изказва свое мнение за понятието мотивационна дейност. За целта е използвала научни източници на наши и чуждестранни автори като Е. Илин, А. Леонтиев, Е. Маслоу, А. Маркова, П. Гарушева, В. Гюрова и др.

Формулирала е свое виждане за понятията мотив (с. 14), мотивация (с. 19), мотивационна дейност и формирането ѝ (с. 20), видове мотиви и мотивации в § 1.2.

За изясняване на мотивацията на учениците в прогимназиален етап тя се опира на разработките на редица психолози като Е. Илин, А. Маркова и др. Изяснила е водещите мотиви в прогимназиалната възраст, с които е свързано изследването. В § 1.4 е разработен модел за осъществяване на мотивация на учебна дейност. Този модел е ориентиран към формиране на положително отношение на ученика към знанията и уменията по математика и формиране на мотиви за учене. На схема 1.4.1 е показан модела за формиране на мотиви за учене, а на схема

1.4.3 са посочени начините за мотивиране в обучението по математика, които в следващата глава са конкретно илюстрирани.

В § 2.1 на глава 2 много добре са открити факторите, демотивиращи учениците в обучението по математика. Тези фактори тя сама определя като 5 мита, показващи различните причини за демотивиране на учениците за полагане на учебен труд.

В следващите параграфи на тази глава тя подробно разработва начините и средствата, водещи до промяна на отношението на учениците към обучението по математика.

Разработени са така наречените „мотивационни задачи“, връзката на математиката с художествената литература, музиката, народното творчество и т.н. Посочени са занятията, проведени с учениците по проблема на дисертационния труд и са отразени методите и подходите, които са приложени в обучението на прогимназиален етап.

В § 2.4 е разгледано как чрез логически издържаното и задълбочено разкриване на съдържанието на математическите понятия и свойства може да се:

- изгради положително отношение на учениците към изучаване на учебното съдържание;

- създадат положителни нагласи;

- формира и поддържа интереса към изучавания материал, което би довело до повишаване на мотивацията им за активна познавателна дейност.

В § 2.5 са изяснени някои иновативни подходи, методи и средства, които са използвани в изследването.

В глава 3 са отразени: етапите за реализиране на експерименталния модел; определени са критериите и показателите, както и начинът на тяхното установяване. Това прави възможна верификацията на проведеното изследване от всеки, който притежава необходимата професионална компетентност.

Проведените експерименти от V до VII клас, подробно описани в тази глава, потвърждават хипотезата на дисертационни труд.

Резултатите от експеримента показват, че предложения начин на учебна работа положително влияе на качеството на знанията на учениците по математика, способства за формиране на положително отношение на учащите се към науката математика, значително се активизира учебния процес.

5. Приноси на дисертационния труд и значимост за науката и практиката

Дисертацията на Зара Георгиева Данаилова-Стойнова е полезна за учебната практика по математика, тъй като съдейства за повишаване на мотивацията и активността на учениците в учебния процес и за придобиване на по-трайни знания и съответни умения.

Приносите имат научно-приложен и практико-приложен характер и се свеждат до следното:

- изяснени са важни понятия за формиране на мотивационна дейност у учениците в обучението по математика;

- разработен е модел за обучение на ученици от V до VII клас с цел повишаване мотивацията и активността в обучението по математика;

- разработена е система от дейности от V до VII клас за повишаване на мотивацията и интереса на учениците към предмета математика, като е доказана ефективността ѝ;

- разработена и апробирана е система от задачи за повишаване мотивационната дейност, за формиране на умения за прилагане на наученото в практиката и ежедневието, както и активизиране на творческото мислене на учениците.

6. Публикации по темата на дисертацията

Авторката е представила 9 публикации по темата на дисертацията. Те са отпечатани в трудове на конференции – 3 броя, в списания – 6 броя (2 от които самостоятелни разработки). Тези публикации представляват отделни части от дисертацията й.

7. Оценка на автореферата

Проектът за автореферат отразява основното съдържание на дисертационния труд и ясно са отразени приносите на авторката и перспективите за работа в бъдеще. Авторефератът е съобразен с изискванията за оформянето му.

8. Критични бележки

В изводите на някои от параграфите (например § 2.2 - § 2.7) трябва по-ярко да проличи значението на тези параграфи за изясняване тематиката на дисертацията.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представените документи към процедурата: дисертационен труд и проект за автореферат отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение, Правилника за развитие на академичния състав на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

Дисертационният труд съдържа редица разработки с оригинален принос за педагогическата практика. Изследването е полезно и приложимо в учебния процес по математика.

Качеството на дисертационния труд, постигнатите резултати и приноси и тяхното популяризиране са достатъчно основание **да дам положителна оценка** относно присъждането на образователната и научна степен „**доктор**“ за Зара Георгиева Данаилова-Стойнова.

Предлагам на Уважаемото Научно жури **да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Зара Георгиева Данаилова-Стойнова** в областта на висшето образование: 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ..., Научна специалност Методика на обучението по математика.

16.05.2016 г.

Изготвил становището:.....

Гр. Пловдив

/доц. д-р Румяна Маврова/